

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 1. Expenditur facultas concessa Episcopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

hic competunt, transeunt in Capitulum; vt multis allegatis docet Barboſa *ſupra num. 16. & in remiſſion. Concilii*. At de hæreſi eſt ſpecialis difficultas, eo quod Concilium Episcopis tantum non eorum vicariis abſolventi potestatem concedat; Cum autem Capitulum iurisdictionem exerceat per vicarium deputatum, non apparet, qua ratione poſſit gaudere potestatem abſolventi ab hæreſi. ſic docet Suarez *tom. 4. de poenitent. diſput. 30. ſect. 2. num. 4.* Ledefina 2. *tom. ſumm. tractat. 1. cap. 6. poſt. 20. conſul. diſſicult. 5.* Bonacina *diſput. 7. quæſt. 5. punct. 1.* Contrarium defendit Sanchez *illo cap. 11. num. 4.* Mouetur contrario fundamento, quia Capitulum ſuccedit Episcopo, & ſicut Episcopus poteſt delegare potestatem abſolventi ab hæreſi, ſic potest & Capitulum. Secundò, quia Capitulum poteſt ſuffragiis maioris partis determinare hæreticum abſoluentem, & poteſt illum abſolvere. Cæterum mihi probabilius eſt nullo modo poſſe Capitulum ab hæreſi abſolvere. Mouetur, quia non poteſt abſolvere per vicarium, vt ex his, quæ de vicario Episcopi dicenda ſunt, conſtare poteſt. Neque etiam abſolvere poteſt per ſe ipſum. Nam vt per ſe ipſum abſoluit, debet delictum integrè cognoscere; cognitio autem delicti à Capitulo, iam non eſt occultum, ſed publicum. Ergo ceſſat facultas Tridentinæ, quæ ſolum eſt pro delictis occultis.

4. Quæ de Abbatibus, & aliis Prelatis inferioribus iurisdictionem ordinariam, & quaſi Episcopalem habentibus in diœceſi ſua? Negant plures habere hanc potestatem abſolventi, quæ in Trident. Episcopis conceditur. ſic Tolet. *in ſum. lib. 1. cap. 83. num. 5. ad ſinem.* Suarez *de poenitent. diſput. 30. ſect. 2. n. 6. & de cenſuris, diſput. 41. ſect. 2. n. 7.* Garcia *de benefice. 7. part. cap. 11. num. 13.* & 17. Bonacina *diſput. 7. de cenſuris. q. 5. punct. 1. n. 6.* Barboſa pluribus relatis, 2. *part. de poteſtate Episcopi, allegat. 39. num. 17.* & in remiſſion. Concilii, *verſ. Episcopis*. Concedo in collect. ad ſextum, collect. 4. n. 5. & alij mouentur, quia hoc eſt Episcopis conceſſum iure ſpeciali ob eorum dignitatem. Non ergo extendendum eſt ad alios tali dignitate carentes. Secundò quia videntur industria perſonæ eligi præcipue in abſolutione ab hæreſi, cum prohibeat alijs hanc facultatem committere. Tertio, quia hæc facultas derogat iuri communi. Ergo ex hac parte limitanda eſt, vt nonnunc Episcopis ſolum veniant intelligendi, qui propriè Episcopis ſunt. Verum eſt hoc fatiſ ſit probable; & at probabilius exiſtimo ſupradictos Praelatos venire intelligendos nomine Episcopis, etiam in abſolutione hæreſis. Sayus *in clauſ. regia. lib. 6. cap. 11. num. 83.* in fine Auila *de cenſuris, 7. part. diſput. 10. dub. 6.* Henriquez *lib. 6. cap. 6. §. 1.* Flores *de Mena variat. lib. 3. quæſt. 24. num. 18.* ij enim generaliter loquuntur; at de calu hæreſis tenet Sanchez *lib. 2. cap. 11. num. 5.* Man. 2. *tom. ſumm. cap. 10. num. 9. conſul. 6.* Mouetur contrario fundamento, quia poteſtas hæc abſolventi, & diſpenſandi in hoc decreto Episcopis conceſſa eſt iurisdictionem peccati; ſed huiusmodi Abbates iurisdictione Episcopali gaudent, ſolumque diſſentit ab Episcopis in conſecratione. Ergo. Secundò hæc facultas eſt late interpretanda; quia eſt inſerta in corpore iuris, & ius commune conſtituit: tum quia in materia abſolutionis reducitur res ad poſſimum ſtatum, in quo nulla etiam pro crimine hæreſis erat reſeruat. Item eſt conceſſa non perſonæ, ſed dignitati, in quibus caſibus diximus latiffimam eſſe interpretationem faciendam. Ergo.

Ex his ſoluuntur contraria. Ad primum dico competere hanc facultatem Episcopis iure ſpeciali communi, & ordinario; non gratiolo, & priuilegiato. In his autem, quæ ſic competunt, lata eſt interpretatio faciendi, vt ex Abbate, & Felino docet Man. Rodriguez *qq. regul. tom. 1. quæſt. 61. art. 9.* Ad ſecundum nego eligi induſtriam alicuius perſonæ particularis, ſed cuiusque habentis episcopalem iurisdictionem, cum omnibus Episcopis committatur. Ad tertium iam conſtat non derogare hanc facultatem iuri communi; imò potius ius commune conſtituere.

5. Maior difficultas eſt de prelatiſ regularibus, etiam conuentualibus religionum exemptarum; an intelligantur nomine Episcopis in hac facultate abſolventi, & diſpenſandi? Affirmat Eman. *reg. qq. tom. 1. quæſt. 61. art. 9.* quia ij iurisdictionem quaſi episcopalem habent, vt bene probat Sanchez *lib. 8. de matrim. diſput. 3. num. 9.* Cæterum credo huiusmodi Prelatis hanc facultatem non competere ex decreto Trident. ſic Sanchez *lib. 1. in Decalog. c. 11. n. 7.* Garcia *de benefice. 7. part. c. 11. n. 13.* vbi teſtatur à Cardinalium congregatione deciuſum eſſe. Barboſa 2. *part. alleg. 39. n. 18.* Ratio eſt, quia illis videtur ſolum conceſſa hæc facultas, qui diœceſim habeant, vt conſtat ex illis verbis *pro diœceſi ſua*; ſed hi Prelati non habent diœceſim. Ergo non videntur comprehendendi in hac potestate. At eſto in facultate à Trid. conceſſa non comprehendantur, comprehenduntur tamen ex partiæ arti extenſione, quam Pius V. fecit. Nam in quodam motu proprio, relato ab Eman. Rodriguez *tom. 1. qq. reg. quæſt. 61. art. 9. in ſu. ſic* habetur, quia ſacrum œcumenicum Concilium generale Trident. conceſſit Episcopis, vt abſolvere poſſent in foro animæ, ſeu conſcientiæ ab omnibus peccatis, & diſpenſare in irregularitatibus, *proſt ſeſſ. 24. c. 6.* habetur, ne Prior, Prouincialis, & ſuperiores Prelati dicti ordinis tam in dicta Prouincia, quam extra eam, vbi libet in

hac parte deterioris conditionis, quam clerici, aut ſæculares exiſtant, eiſdem priori conuentuali, & ſuperioribus Prelatis, *vt ipſi per ſe ipſos idem omnino poſſint in fratres, & moniales dicti ordinis ſibi ſubditos, quoad abſolventi, & diſpenſandi huiusmodi, quam aliaſ quaſcumque facultates eiſdem authoritate, tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, atque etiam declaramus præſentes litteras perpetuò durare, & valere.* & ita tenet Barboſa & Sanchez *ſupra c. lib. 8. de matrim. diſput. 2. n. 13.* Henriquez *ſumm. lib. 6. cap. 16. §. 8. & lib. 7. cap. 25. §. 2. & lib. 14. cap. vltim. §. 5. ad ſum.*

6. Limitat autem Sanchez *lib. 2. cap. 11. num. 7.* hanc facultatem in crimine hæreſis, cuius abſolutio ob eius grauitatem non cenſetur conceſſa, niſi exprimat: at in huiusmodi priuilegio non exprimitur, ſed ſolum exprimitur generaliter, quæ Episcopis in illo decreto conceditur. Ergo licet in illo decreto hæreſis expreſſè concedatur Episcopis, non cenſetur conceſſa Prelatis regularibus. At credo concedi; quia licet hæreſis abſolutio verbis expreſſis non concedatur, conceditur æquivalentibus, dicitur enim, vt poſſint tales Prelati in ſibi ſubditos idem omnino, ac poſſunt Episcopis, quod verum non eſt, ſi facultas abſolventi ab hæreſi illis data non eſt, ſecundo deterioris eſſent conditionis ſubditi horum Prelatorum, quam clerici, & ſæculares Episcopis ſubiecti, quod vitare intendit Pius V. vt conſtat ex ſupradictis verbis. Sed quidquid ſit de hæc conceſſione, ceſſumque, & indubitarum eſt præcipue in Hiſpania nullo modo poſſe Prelatos etiam in foro conſcientiæ religioſos ſibi ſubditos abſolvere, ſed Inquiſitoribus remouere debere, ex conſtitutione Pauli V. quam refert Emanuel de Vaſedemoura, *de incarnat. c. 10. & enſalmis, ſect. 3. cap. 1. num. 10.* & cuius meminit Barboſa *de poteſtate Episcopi, 2. part. allegat. 40. num. 39.*

7. De Archiepiscopo reſpectu ſubditorum ſuffraganei dicendum eſt tunc habere potestatem abſolventi illos, cum ſibi ſubduntur. Non videntur autem, cum diœceſim ſuffraganei iure ſibi concedenti viſitat, Viſitare autem ſolum poteſt, cum caſa adeſt leg. tima, & probata in Concilio prouinciali, & poſtquam ſuam diœceſim plenè viſitauit, ex Trident. *ſeſſ. 24. cap. 3.* ſic tradit Sanchez *lib. 2. cap. 11. num. 6.* cum Henriquez *lib. 6. de poenitent. cap. 14. num. 9. in text. & in comment. lib. 2.* Ratio eſt, quia tunc habet iurisdictionem ordinariam ratione officij, ſic Henriquez *lib. 14. cap. 18. num. 3.* Suarez *de poenitent. diſput. 30. ſect. 2. num. 8.* Auila *de cenſuris, 2. part. cap. 7. diſput. 1. dub. 10. conſul. 3.* Barboſa 2. *part. de poteſtate Episcopi, allegat. 39. num. 19.* Bonacina *de cenſuris, diſput. 1. quæſt. 3. punct. 2. num. 7.* Sanchez *num. 6.* Secundò ſubduntur ſubditi ſuffraganei per appellacionem metropolitano. Tertio ſi maliſioſe ſuffraganeus diſſentiat abſolutionem; in his enim caſibus poteſt Archiepiscopus ſuffraganei ſubditos à cenſuris, & ex communicationibus reſeruat abſolvere. ſic Bonacina, & Barboſa *ſupra.*

8. Secundum verbum poſitum in ſupradicto decreto eſt, *quaſcumque ſibi ſubditos*; non enim Episcopis hæc potestas abſolventi, & diſpenſandi conceditur ad omnes ſed ad eos, qui ſibi ſubditi faciunt, ſub quorum nomine comprehenduntur omnes illi, qui aliquo modo Episcopis ſubduntur, ſive habeant domicilium, ſive ibi reſideant maior anni parte, ſive ſolum tranſeunt exiſtant; & licet in materia diſpenſantis hæc ſubiectio ita ampla non probetur multis; at in materia abſolutionis à cenſuris, & caſibus receptiſſimum eſt, ſufficere ex conſuetudine generali Eccleſiæ, & benigna ſummi Pontificis interpretatione. ſic Garcia 11. *part. de benefice. cap. 10. n. 19. in 3. declarat.* Bonacina *diſput. 7. de cenſuris, quæſt. 5. punct. 1. n. 4.* Suarez *de poenitent. diſput. 30. ſect. 3. n. 3.* Sanchez *de matrim. lib. 3. diſput. 23. num. 12.* & in Decalog. *lib. 2. cap. 11. n. 8. 9.* & 17. Barboſa 2. *part. de poteſtate Episcopi, allegat. 39. n. 4. & 5.*

9. De religioſis autem exemptis, qua ratione circa illos poteſt Episcopus exercere potestatem abſolventi & diſpenſandi, dicit late *tract. de legib. diſput. de diſpenſat.* & ibi etiam qua ratione Episcopis ſecum diſpenſare poteſt. Solum de abſolutione ab hæreſi eſt aliqua difficultas quomodo Episcopis ex vi Trident. decreti illam impetrare poſſent, ſi in hæreſim labantur. Et ratio difficultatis eſt, quia Episcopis ſe ipſum abſolvere non poteſt, ſed id debet Confeſſarius facere ab eo eiectus; at ipſe circa crimen hæreſis non poteſt vices ſuas alteri committere, vt poſtea dicemus. Ergo neque poteſt committere Confeſſario, vt illum abſoluat. Cæterum tenendum eſt poſſe, vt defendit Sanchez *lib. 2. c. 11. n. 11.* Barboſa *in remiſſion. Concilii ſuper hoc decreto, verbo in diœceſi ſua.* Ratio eſt, quia Confeſſor Episcopi habet reſpectu Episcopi eam facultatem diſpenſandi & abſolventi, quæ habet Episcopus reſpectu ſuorum ſubditorum, ne Episcopis deterioris conditionis exiſteret omnibus ſuis ſubditis. Adde ex vi huius conceſſionis tam caſus occulti Pontifici reſeruat non ſunt, ſiquidem Episcopis habet potestatem illos abſolventi, ſed cum caſus reſpectu Episcopi reſeruat non ſunt, poteſt Confeſſor Episcopi ex facultate ſua à iure conceſſa Episcopum ab illis abſolvere. Ergo.

10. Tertia particula eſt, *in diœceſi ſua, & in foro conſcientiæ*, quæ appoſita non fuerunt in facultate conceſſa ad diſpenſandum, ſed ſolum ad abſoluentem à caſibus occultis. Rationem

dem, sed solum ad absolvendum a casibus occultis. Rationem...

11. Verba autem illa, in diecesi sua, existimat Sanchez...

12. Ceterum mihi probabilis est illa verba, in diecesi sua...

13. Propter haec Suarez de censuris, disp. 41. sect. 2. num. 10...

apponere absque iuris communis derogatione; quibus servatis...

14. Quarta particula est, ut delictum occultum sit, neque...

15. Deductum ad forum contentiosum, tunc contingit secundum...

16. A delicto sic deducto ad contentiosum forum non potest...

DE CASTRO ALVARO TOM...

dici ad forum contentiosum deductum esse cum effectu, si quidem ibidem non est probatum. Sanchez, & Barbosa *suprà* Suarez de *cenfuris*, *disp. 41. sect. 2. num. 6.* Sayrus de *cenfuris*, *lib. 7. cap. 7. num. 12.* Galis *decif. 1. part. lib. 1. cap. 13. num. 43.* Molin. de *infir. tract. 3. disp. 79. num. 8. vers. 2. & 3.* & alij apud ipsos. Quod etiam habet verum, etiam iniquis probationibus, & falsis testibus se defenderit, Suarez, Sayro, Barbosa, Sanchez *suprà*. Quia semper eadem ratio procedit, scilicet manere occultum, neque ad forum contentiosum cum effectu deductum esse. Adde idem esse dicendum, si iudicium non fuerit sententia finitum, eo quod accusator per annum tacetur, quia taciturnitas accusatoris arguit defectum probationis, & æquivaleret absolutioni: sic Barbosa *num. 34.* & allegat Sayrum *suprà cap. 7. num. 11.* Maiol. de *origin. lib. 3. c. 17. sub num. 9.* Campan. in *divers. iuris canon. rubr. 11. cap. 23. n. 144.* Insuper si duo sint consortes eiusdem criminis, & unus tantum in iudicio deserat, alter absolvi potest, quia eius delictum, quatenus ab ipso processit, ad iudicium delatum non est. sic Sanchez *num. 21.* cum Nauar. *lib. 2. consil. tit. de sentent. & re iudicat. consil. 2. in 2. edit.*

17 Sed quid si delictum ad forum contentiosum deductum sit, & ibi puniunt, poteritne tunc Episcopus absolvere, vel in impedimento inde proveniente dispensare? Affirmat Sanchez *lib. 2. n. 21.* Henriquez *lib. 1. 4. de irregular. c. 7. n. 5.* Avila de *cenfuris*, *2. p. disp. 2. dub. 7. & part. 7. disp. 10. d. 7.* Regim. *lib. 30. tract. 2. num. 29. vers. sexto.* Mouetur, quia finis Concilij in hac reservatione cessat, reservavit enim delicta publica, & deducta ad contentiosum forum; ne absolutione Episcopi impediretur satisfactio publica pro delictis publicis exhibenda; processus iudicialis semel inchoatus, sed iudicio finito, & satisfactio publica exhibita, cessat hic finis. Ergo, Mihi tamen contrarium probabilius est, quia evidens est, illud delictum notorium esse, & publicum; siquidem est in iudicio probatum; ea autem, quæ sic probata sunt, notoria sunt, ut multis relatis tradit Mascard. de *probationibus*, *conclus. 1101. num. 13.* & *concl. 1295. n. 15.* Tiraquel. de *retract. lignag. §. 26. glossa 2. num. 44.* Menoch. de *arbitrar. casu 166. num. 6.* Item illud delictum est cum effectu ad forum contentiosum deductum; siquidem ibi est probatum, & puniunt. Ergo non comprehenditur sub hoc privilegio. Probo consequentiam, quia privilegium est de delicto occulto, neque ad forum contentiosum deducto, cuius contra est tale delictum. Item absolutio, quæ in supradicto cap. conceditur, est solum pro foro conscientie; at delictum sic manifestum, & publicum non solum indiget absolutione pro foro conscientie, sed etiam pro exteriori. Ergo sub hac concessione tale delictum non fuit comprehensum; & ita tenet Suarez de *cenfuris*, *disp. 41. sect. 2. num. 5. ad finem.* & Gutierrez *canon. qq. lib. 1. cap. 3. ad finem.* Bonacina de *cenfuris*, *disp. 1. quest. 3. punct. 2. num. 2. & disp. 7. quest. 5. punct. 2. num. 5.* Barbosa *2. part. allegat. 39. num. 35.* Neque obstat ratio contraria: nam esto admitamus in illo delicto esse satisfactum intentioni Concilij negantis absolutionem delicti publici, & ad forum contentiosum deducti, non inde inferatur posse Episcopum in eius absolutione se intromittere, nisi à Pontifice fuerit concessum; cum autem sub verbis concessionis illa delicta non comprehendantur, ad illa se extendere non potest: illa enim ratio probat optime convenire ut Pontifex hanc Episcopis facultatem concedat, non tamen probat esse concessam.

18 Quorum requisitum est ut Episcopus absolutionem à casibus reservatis, per se vel per suum vicarium ad id specialiter deputatum concedat; in crimine autem hæresis per se, & non per vicarium. Circa quæ verba adverte in facultate dispensandi non esse appositum, ut per vicarium dispensationem concedat Episcopus. Ex quo silentio non levis controversia inter Doctores orta est, an liceat Episcopis vicario committere dispensationes irregularitatis, & aliorum impedimentorum, sicuti potest & absolutionem à casibus reservatis? Alij affirmant, quia est potestas commissa non personæ, sed dignitati; alij negant, quia virtualiter restricta fuit potestas dispensandi ad solum Episcopum, ex eo quod potestas absolventi ipsi, & non vicario concedatur. Constitutio enim ambigua in vna parte, ex alia declarari debet. Ergo cum in secunda parte illius constitutionis appositum extensionem ad vicarium, & in prima omiserit, tacite limitavit, ne vicario talis potestas concederetur. Neque deest ratio differentie, quare vicario permittat potestatem absolventi, non autem dispensandi, quia absolventi potestas magis necessaria est ad salutem animarum. Propter hæc Barbosa *alleg. 39. num. 14. fine.* non audeat iudicium ferre in hac causa. At ego nixus autoritate Sanchez, Nauar, & Suarez statim allegandi, iudico potestatem dispensandi committi posse cuilibet vicario generali delegato, & cuilibet etiam speciali personæ, quia cum sit potestas iure communi dignitati Episcopali competens, non est cur delegabilis non sit. Neque ex eo quod in secunda parte illius decreti commissa sit potestas absolventi Episcopis, aut eorum vicariis specialiter deputatis; arguitur bene potestatem dispensandi solis Episcopis competere, neque alijs delegari posse; quia ad re-

strictionem aliquam concedendam adverte iure communi clariora fundamenta debent esse. Sensus igitur est. Potestas dispensandi irregularitatis, & suspensionibus concessa Episcopis, est ita illis concessa, ut possint non solum suo vicario specialiter delegare, sed etiam alteri. At potestas absolventi à casibus reservatis, cum animarum salutem immediatius respiciant, non alteri, quam vicario ad id specialiter deputato delegari potest; potestas verò absolventi ab hæresi, quia gravior est, neque etiam huic vicario delegabilis est. sic Sanchez de *matrim. l. 2. disp. 40. n. 17.* & *lib. 2. in Decal. c. 11. n. 25.* Suarez de *cons. disp. 41. sect. 2. n. 8.* Nauar. *consil. 11. tit. de privileg. n. 4.*

19 Difficultas ergo est, an absolutio hæresis committi ab Episcopo possit alicui? Affirmat Sanchez *l. 2. c. 11. n. 23.* cum Nauar. *l. 1. consil. 1. de constit. consil. 1. q. ult. n. 89.* & *l. 5. consil. tit. de privileg. consil. 11. q. 2. & 3.* Eman. Saa verbo *Episcopus*, *n. 37.* Azor. *tom. 1. lib. 8. instit. mor. cap. 10. quest. 11.* Cordub. *sum. q. 9.* Henriquez *lib. 6. de pœnit. cap. 14. num. 7.* Eman. Rod. *qq. regul. quest. 30. art. 11.* & in *explicitis. bullæ*, *§. 9. n. 79. fine.* & in *addition. §. 9. num. 69.* Probatur, quia potestas hæc absolventi ab hæresi commissa est Episcopis præsentibus, & futuris in perpetuum; sed quando aliquid sic conceditur, non eligunt industria personæ, sed officij, & dignitatis, ut optime tradit Tal. in *l. more maior. m. 6. §. ff. de iuris. om. iud.* Menoch. de *arbitr. lib. 1. quest. 64. num. 17.* Gregor. *Lop. leg. 37. fine. tit. 1. d. p. 3.* Ergo de se delegabilis est. Sed ex supradictis verbis Concilij hæc delegandi potestas non ita restringitur, & limitatur, ut nullo modo delegari possit. Ergo Minorum probat. Nam Concilium solum exclusit vicarium ad id specialiter deputatum, sed hoc intelligi potest de vicario specialiter deputato ad casus hæresis contingentes, non de vicario specialiter deputato ad vnicum casum tunc oblatum. Ergo ille quasi generalis vicarius erit exclusus, non autem hic specialissimus.

20 Nihilominus est supradicta sententia probabilis sit, ac longè probabilior est omnem vicarium esse exclusum, & proinde non posse Episcopum per alium, quam per se ipsum ab hæresi absolvere, sic tradit noster Molina *tract. 5. de infir. d. 18. num. 2.* Cuiet. *lib. 1. canon. qq. cap. 13. n. 29.* Garcia *11. p. de benef. cap. 10. num. 113.* Lorca *2. 2. disp. 45. num. 11.* Suarez de *pœnit. disp. 30. sect. 2. num. 9.* & *de fide disp. 21. sect. 4. num. 8.* Mouetor, quia in hac absolutione ille vicarius est exclusus, qui admittit fuit in absolutione à reliquis casibus reservatis, ut videtur ex contextu constare, sed pro reliquorum casuum absolutione, quilibet vicarius, siue generalis, siue specialis, deputari potest; ut etiam ipse Sanchez admittit. Ergo pro absolutione hæresis quilibet erit exclusus. Adde dictionem *vicariis* appposita ante vicarium excludit, & dicitur tantum appposita Episcopis ad eorum personas potestatem restringit, alias si alijs liceret, non Episcopis tantum, sed etiam eorum vicariis specialissimis licitum esset, contra verba Concilij quæ absoluta sunt. Neque in hac restrictione committitur vlla derogatio iuris communis. Siquidem Episcopi non habent à iure communi potestatem absolventi à reservatis Pontifici. Cum ergo eis tribuitur talis facultas limitari, contrafactus poterit à Pontifice, ut solum ipsis proficiat, non alijs, quod non est Episcoporum iuri derogare, sed beneficium limitatè concedere. Adde si Episcopi non conceditur, ut possint delegare alicui facultatem generalem absolventi ab hæresi, sicuti non audent contrarie sententia Doctores concedere, quia iam iste esset Vicarius generalis, qui à Concilio est exclusus. Non videtur, qua ratione sit necessarium delegare potestatem absolventi ab aliquo casu hæresis contingente, quia si prudenter Episcopus procedat, non potest hanc potestatem delegare, nisi instructus sit esse causam sufficientem ad delegandum? cum autem de causa requisita ad delegationem illam speciale instituat, instrui potest de causa requisita, & contentiente ad tollendam censuram. Ergo poterit ipse etiam reo absente censuram tollere, qua sublata inanet peccatum hæresis non reservatum, & à quolibet confessore approbato absolventum.

21 Restat vitio in inquirendum, an hæc facultas Episcopis concessa per Trident. absolventi à casibus Pontificiis, & specialiter ab hæresi sit revocata per Bullam Cæmæ in illa vltima clausula, in qua sic habetur. Ceterum à prædictis sententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, neque etiam tunc, nisi de stando Ecclesie mandatis, & satisfaciendo cautione præstita absolvi potest, etiam prætextu quorumvis facultatum, & indulgentiarum, quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularium, & quorumvis ordinum etiam mendicantium, ac militarium, regularibus etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate præditis, ipsisque ordinibus, & eorum monasteriis, conventibus, & domibus, ac Capitulis, collegiis, confraternitatibus, congregationibus, hospitalibus, & locis pijs, nec à laicis etiam imperiali, regali, & alia munda excellentia fulgentibus, per nos, & dictam eadem, ac eiusvis Concilij decretis, verbis literis, aut alia quacumque scriptura in genere, & in specie concessorum, & innovatorum, ac concedendorum, & innovandorum. Et additur excommunicat o adversus eos, qui hæc absolventi præsumpserint. sic Gregor. XV. & Urban. VIII. suis Bullis.

Non

Non desunt plures auctores, qui affirmant ex vi huius clausulae non reuocari Episcopis facultatem absoluedi concessam in Trident. sic docet Bannes 2. 2. q. 11. art. 4. dub. 2. post. 2. concl. art. 3. & ibi Arag. art. 3. Nauart. sum. lat. cap. 27. n. 260. & l. 5. consil. de priuileg. consil. 11. q. 1. Guier. qq. canon. in poster. lib. 1. cap. 13. ad finem. Henriquez lib. 6. de penit. c. 14. n. 7. Lopez. 2. 2. disp. 45. num. 10. reputat probabilem Suarez tom. de cen. ca. 2. 2. disp. 45. num. 5. & alij plures, quos referunt Sanchez, & Barbosa in secunda sententia allegandi. Praecipuum fundamentum est, quia correctio iuris vitanda est, quoad fieri potest, sed absque correctione iuris Trident. stare potest clausula Bullae reuocans facultates, quibus absoluedi impendi poterat. Ergo affirmandum est clausulam Bullae supradictam Trident. facultatem non reuocare. Minorem probat. Primò, quia Bulla solam dicit, *ut nullus possit absolui praetereu quorumcumque privilegiorum, qua Episcopi, conuentibus, & aliis concessa sint per Sedem Apostolicam.* at qui ab Episcopis absolui incedit, non incedit absolui praetereu alicuius privilegij à Sede Apostolica concessi, vt dicit Bannes, fed praetereu auctoritatis à Christo Domino datur. Ergo, Secundo, quia Bulla optimè potest intelligi de peccatis publicis, & de absoluteione, quae non solum pro foro conscientiae, sed etiam externo proficit, siquidem nihil in Bulla habetur, quod cogat nos de peccatis occultis, & de foro conscientiae reuocationem intelligere, sensus ergo Bullae est, vt nullus possit absolui, absoluteione proficiente in foro externo, vel à peccatis publicis praetereu privilegiorum, &c. Quòd si hoc modo intelligatur, manet integrum Trident. decretum, Nam Trident. concedit solum absoluteionem casus occultis, & pro foro conscientiae. Ergo si Bulla reuocat casus publicos, & absoluteionem proficientem in foro externo, non immutat, nec corrigit decretum Trident. Ergo haec explicatio sustinenda est, vt uis correctio uideatur, Tertio, lex generalis praecipue correctoria, etiam si posterior sit, limitanda est ad specialem antecedentem, vt late probauit *tratt. de leg. ibi.* Ergo haec lex correctoria Bullae, quae generalis est, imitari, & coartari debet per specialem Trident. Quare non obtinet clausula reuocatoria Bullae Contra manet integrum privilegium in Cruciatu concessum penitentibus, vt scilicet in vita possint absolui à quolibet Confessore approbato à quibuslibet peccatis, & censuris, &c. Ergo etiam poterit integrum manere priuilegium Episcopis concessum in Trident. non obstante clausula reuocatoria. Quorum fundamentum est, quia non est euidens Bullam Contra supradictam facultatem reuocare, vt ex supradictis constat, sed absque euidencia reuocationis nemo tenetur se iure proprio spoliare. Ergo non debent Episcopi se reputare spoliatos hac facultate absoluedi absque euarioti notitia. Quòd si dicas constare euidenter esse reuocatum hanc facultatem Episcopis non ex verbis Bullae praesice, sed ex illis iuncta Pontificum declaratione. Respondere possumus de declaratione nobis authenticè non constare. Nam etiam plures Doctores eam funder, ex fama, & opinione loquuntur. Item indigebat talis declaratio speciali promulgatione, vt vim legis reuocantis haberet, aliàs nos ardeat non potest.

21. Ceterum tenenda est, vt longè probabilior contraria sententia, scilicet per clausulam Bullae Episcopis reuocatum esse facultatem absoluedi ab haeresi, reliquique ibi contentis sic Suarez de penitent. disp. 30. sect. 2. num. 11. & de censuris disp. 21. sect. 3. num. 5. Pegna director. 3. parte. comment. 141. post. q. 2. versic. penultim. ubi testatur iuxta hanc opinionem in summo generali inquisitionis praetorio sepe pronuntiatum esse, Tunc de uisitat. lib. 2. cap. 31. num. 5. & c. 23. n. 4. Marc. Anton. Genueni. in praxi Archiepiscop. Neapolis. cap. 67. num. 10. in prima editione, ubi testatur, Gregorium XIII. & Clementem VII. sic declarasse. Azor. tom. 1. lib. 8. cap. 19. q. 3. & cap. 10. quast. 10. & affirmat se audiuisset à religioso, docto, & hinc digno sic declarasse Clement. VII. Pro hac parte extant etiam authentice declarationes Cardinalium, testatur Nicolaus Garcia 11. part. de benefice cap. 10. num. 122. & Suarez supra, & hanc esse sequendam innumeris referens firmat Barbosa 2. part. de potestate Episcopis allegat. 40. n. 25. & in remissionibus Concilij verso & in haeresi erimatis. Sanchez lib. 2. Decalog. c. 11. sine Farinacius de haeresi. qu. 192. num. 61. Bonacina disp. 1. de censuris, quast. 3. punct. 2. num. 1. versic. 1. quos ne fastidio sumo. Praecipuum fundamentum, quo mouetur, est tantorum uitorum auctoritas, quae in re morali magni habenda est, nec delenda ob excoGITATAS, & parum firmas distractiones. Quòd si huic auctoritati efficax ratio accedit, omnino sequenda est. ratio autem ea est. Negari non potest priuilegium à Concilio concessum Episcopis derogari posse à Pontifice, sed ex supradictis Bullae uerbis colligitur factis fuisse derogatum Ergo, Minorem probat. Nam Pontifex prohibet, ne detur absoluitio haeresi, & reliquorum casuum in Bulla contentorum praetereu priuilegiorum, quae Episcopi, religiosi, conuentibus, &c. concessa sunt à Sede Apostolica etiam decreto alicuius Concilij. Sed nullum Concilium, nisi Trident. hanc facultatem absoluedi ab haeresi, reliquique casibus reuocari concessit. Ergo hanc facultatem, quae in hoc Concilio conceditur, intendit Pontifex reuocare aliàs superfluum uerba illa alicuius Concilij. de Castro Sum. Mor. Pars I.

lij decreta. Neque dici potest reuocare facultatem absoluedi à casibus publicis, & pro foro externo, quia haec non est data à Concilio, praecipue cum reseruatio non tam pro foro externo, quam pro foro conscientiae facta est, siquidem solum permittitur in articulo mortis absoluteionem praestari. Alij uero probant hanc conclusionem ex eo, quòd non uideatur necessarium ad derogandum priuilegijs, & constitutionibus Trident. illius fieri expressam mentionem; siquidem ipsum Trident. sess. 25. cap. 21. in fine Concilij excipit auctoritatem Pontificis in suis decretis, dicitque se uelle, vt robur habeant, dum Pontifici placuerit, & non ultra, inquit enim sancta Synodus omnia, & singula sub quibuscumque clausulis, & uerbis, quae de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub feruicis recordationis Paulo III. ac Iulio IV. quam sub beatissimo Pio I V. Pontificibus maximis, in hoc sacro Concilio statuta sunt, declarat ea decreta fuisse, vt in hi. salua semper auctoritas Sedis Apostolica sit & esse intelligatur. Ergo cum Pontifex suam auctoritatem interponit, ne uis ab haeresi, reliquique in Bulla contentis absoluat, non debet dici reuocare priuilegium in Trident. concessum, sed ipsum Trident. priuilegium cessare, quia cessauit conditio, sub qua fuit concessum. Verum haec ratio, quam aliqui magni faciunt, meo iudicio non concludit. Admitto non reuocari decreta Trident. quoniam Pontifex suam auctoritatem in contrarium interponit, sed cessare ex condicione in ipsis decretis apposita. At hoc opus, hic labor est, quando censetur Pontifex suam auctoritatem in contrarium interponere, & credo nunquam censeri, nisi id uerbis expressis, & mentionem facientibus dicti Concilij, saltem in genere exprimat, vt latius diximus, cum de reuocatione legis, & priuilegiorum egimus.

23. Verum etiam Episcopi non possunt in foro conscientiae haereticos penitentes absolue, iuxta magis receptam, uetiorumque sententiam; at possunt in foro externo eos absolue, & Ecclesiae reconciliare, illisque penitentiam iniungere, quae absoluteio illis procedit in foro interiori, probat expresse textus in cap. ut officium, in princ. versic. si uero, de haereticis in 6. illis uerbis, *absoluteio beneficium impendatur, & iniungatur eidem, quod iniungi talibus consueuit, & ita tradit Archidiacon. ibi num. 1. uerbo impendatur.* Ioan. Andr. num. 1. Gemin. num. 2. sine glossa in cap. excommunicamus. el. 1. §. credente, ad fin. de haereticis ibi Hostien. num. 24. Felin. sub num. 3. Anania num. 4. Zabarella num. 6. sine. Reperit. Inquisitorum uerbo absoluteio. versic. sed nunc proseguendo, & versic. ex praedictis concluditur. Squallicent. tratt. de fide catholice. c. 17. num. 3. Eymet. 3. part. quast. 92. quos omnes refert, & sequitur Farinacius de haeresi, quast. 191. §. 4. num. 52. ubi aduertit, quòd esto Locius Zechius in summo. 1. part. vii. de fide. rubr. de haeresi, cap. 11. num. 18. versic. 4. dicat in summo inquisitoris lenatu pronuntiatum esse, vt solis Inquisitoribus liceat penitentes haereticos in foro externo absolue, & non Episcopis, non esse à proposita doctrina recedendum; quia est à Doctoribus communiter recepta, & iuri consona, consentit etiam iis Bonac. disp. 1. de censur. quast. 3. punct. 2. n. 11. Aduerto tamen in Hispania praedictam facultatem illis reuocatum esse. Non enim Episcopi sine Inquisitore, neque Inquisitor sine Episcopo saltem requisito absolue possunt haereticos, & Ecclesiae reconciliare, vt constat ex praxi.

§. II.

Expenditur facultas absoluedi ab haeresi concessa Inquisitoribus.

- 1 Pro foro externo clarum est illis esse facultatem concessam.
- 2 In foro conscientiae est aliquis difficultas proponitur difficultatis ratio, & Doctores afferentes quemlibet Inquisitorem hac potestate gaudere.
- 3 Probabilis est oppositum.
- 4 Satis sit fundamento, num. 2. adducto.
- 5 Absoluteio data ab Inquisitoribus haeretico siquid conuerso ualida non est.
- 6 Quid si non integrè delictum manifestasti? Sub distinctione responderetur.

1. Onstat iis commissam esse facultatem absoluedi haereticos penitentes pro foro externo, ex rex. in cap. ut officium, de haereticis in 6. & ex pluribus Bullis relatis à Pegna in sine direct. quoumque meminit Farinacius de haeresi q. 192. num. 54.

2. Difficultas quoque est, an illis liceat in foro conscientiae? Rationem difficultatis constituerunt uerba Bullae Clementis VII. edita anno 1530. quae incipit, *Cum sicut, &* refertur à Pegna in direct. inquisit. inter Bullas illius Pontificis, ubi dicitur, *uobis erit, ac vicarijs praesatis extra iudicialiter Lutheranos occultos, & non inquisitos per ordinarij, siue alios iudices, aut alios quoscumque haereticos, fautores, defensores, & receptatores, nec non à subra fide Apostolice, & qui contra inhibitionem Sedis Apostolicae*